

Előfizetés árak:

Egész évre	5	fr.	kr.
Fél évre	2	50	
Negyed évre	1	25	
Neptanítónak egész évre	3		

Hirdetési díjak

a legutányosabban számítottak.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Egyes szám ára 5 kr.

Szerkesztői iroda.
Hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők?
ÁLLAMI TANITÓKÉPZÉSEBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadtathatók el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdájába — küldendők be (Bédog-tér, Scheibner-féle ház.)

A kisbirtokosok országos földhitelintézete.

Az 1863 óta létező „Magyar földhitelintézet“ csak a nagy- és középbirtokosoknak nyújt segédkezet. Ki 1000 forintnál kisebb kölcsönre szorul, az, ha szerencsés vidéki pénzintézetnél pénzt nyerhetni, érte mai nap 8—10%-os kamatot fizet, nehány év előtt még jóval többet fizetett s összes tartozása apadás és fogyás nélkül terheli szerény vagyonát.

Ha szerencsétlen és magány úszorás kezébe kerül, akkor a kamatfizetés terhe a szegény adóst agyonnyomja, negyed, fél s egész sessorját csakhamar dobra vagyis végrehajtói árverésre juttatja. Nem egy vagyonos fél vagy egész telkes gazda ment tönkre ezen a meredek uton, s nem egy virágzott község pusztult el teljesen.

Hogy a kisbirtokosra, vagyis azon földbirtokkal bíró nagyobb számú honpolgáron segítve legyen, ki fekvő ingatlan birtokára kevesebb kölcsönt vehet fel, mint 1000 forintot, segítve legyen, hogy nemzetünk nagyszámu östermelei, kik a nyomozatos évek onsulya alatt már-már a tönkrejutás seljete révén állanak olcsó kölcsönöz juthassanak, melynél a szokásos kamat fizetésével egyttal évnként a tőketartozás egy részét is törlesztik, úgy hogy bizonyos számú esztendők mulva sem tőkével, sem kamatokkal nem tartoznak; évek óta buzgólkodnak egyes férfiak s fázadoznak azon, hogy ily a szegényebb embert is méltányos kölcsönöz juttató intézetet létesítsenek.

Különösen az 1873-iki nagy pénzváltás után lehetett ily intézet hiányát élénken érezni s megindult a kezdeményezés nehéz munkája. 1876-ban december 8-án lén a tervezet a kormányhoz benyújtva. A kormány tüzetes ta-

nácsokmány alá vette az eszmét, helyeselte a tervezetet is készen nyilatkozott egyes kedvezményeket a törvényhozásnál részére kieszközölni, mi nem űtközött nehézségekbe, miután minden nemes czéért első sorban és önzetlenül lelkesülő Felsőes urunk magányvagyonából a közzvagyonosodás ezen emeltyűjére 10,000 fr. alapítványt tenni kegyeskedett. A törvényhozás buzdítatván a felsőes uralkodó lelkesítő példája által, a létesítendő intézet alapítására 500,000 frt kamatmentes segéllyel hozzá járult, a kormány ezenkívül a legnagyobb erkölcsi támogatásban is részesíti a keletkező félben levő intézetet. A törvényhozás az országos félmilliósi alapítvány kiszolgálátását azon feltételhez kötötte, hogy az alakító bizottság egy milliót aláírások után biztosítson. Törvényhatóságok, nagyobb községek, világi és egyházi méltóságok, gazdagabb és szegényebb magányosok siettek versenyezve (Baja városa törvényhatósága ugyan nem sietett, mert a közgyűlésileg kiküldött bizottság mai napig sem ülésezett) a szükséges egy milliót biztosítani s így lehetővé lőn már a mult országgyűlési ülészek alatt az alapszabályokat jóvá hagyatni s ő felsőge által megerősíttetni.

Ily előzmények után ill össze mult vasárnap (augusztus 31-kén) a közgyűlés, miután 1640,700 ft. már jegyeztetett. Bejelentetett 1341 igazolványi jegy 1868 szavazattal; a gyűlés elnöke Festetics Pál gr. jezője Végh Ignác, a kormány megbízottja Beretvás Antal mint kormánybiztos. A közgyűlés kimondja a végleges megalakulást, elfogadván en bloc az alapszabályokat, tisztelgő küldöttséget választván, mely ő felsőgeket személyesen a hála kifejezését megvirgö kegyes alapítványért, s szavazatszedő bizottságot választván Festetics Pál gróf elnöklete alatt.

TÁRCSA.

Szeress amig lehet . . .

Ija hosszú anyig: szenvedés
És fájdalom gyötört;
Ha érző szíved szenved és
Mi sem nyújt már gyönyört;
Ha kin már életed:
Szeress amig lehet! . . .

Ha szép reményed megtörtött
Az élet tengerén,
Ha véstőhöz szírték között
Nyugalmad elvesztvén,
Kieleden életed:
Szeress amig lehet! . . .

Ha tán a hitelen barát
Sehezte meg szíved,
S rokon kedvel barátságát
Rutul fizette meg;
Ne hagyd reményedet!
Szeress amig lehet! . . .

Ki tudja meddig élsz, mikor
Jöved el a halál?
Reád jó végre is a sor,
És lelked égbe száll,
Azért tárd ki szíved:
S szeress amig lehet! . . .

Bruk Pál.

A beteg nő.

I.

1442. a török tábor sátrai rontetlen sorokban nyuladozóának Várna vidékén, a csilgatalan láthatárt vak ój borítá, melynek halál néma esendjét csak az örök sorsugásai és távolból jövő lódobogás zavarák .

Az éji lovag mindinkább közeledt a tábor felé.
— Ki vagy? hangzott az ój sötétben.
Az éji lovag megállta lovát.
— Allah nevében! ki vagy? szólt több ór.
Az éji lovag leszállt lováról. — A próféta legcsekélyebb szolgálja. Allah nevében!
— Hitetlen gyaur szájában Allah neve bűn, te nem hiszsz Allahban — szólt az ór egyike.
— Hiszek; és a próféta szolgálja leszek.
— Mi nemzetbeli vagy?
— Magyar. Megszöktem táborunkból, hogy kozztek jöjjenk és sorsotokat osszszam.
— Rákd le fegyvereidet.
Az éji lovag átadá fegyverét és az őrsapat esendiben ügetett vele a vezér sátorához.

II.

A török sátor egyikében halvány mécs szórta szomoró fényét, a próféta ősz szóiái busan csilgeszerttek le feleket: Allah átka nehezült rák mióta e Hunyady van — szólt egy ősz török — egész magyar föld piros már a próféta híveinek véretil és holnap mi is Allah előtt leszünk. Allah átka nehezült rák!
Szomoruan üt a sátorban kelet szép leánya Sirinna is ősz Sehabedin ifju leánya, de hozzá lépett a szökevény ifju és mondá:
— Ne busulj szép leány, még nem veszett el néped, barátain,

A választások eredménye következő: Elnök gr. Festetics Pál; alelnök Bittó István; igazgatóság tagok: Pfútsich Frigyes, gr. Somssich Iván, Sztrócai Boldizsár, Sporzón Pál, Végli Ignác, gr. Wenkheim Frigyes, Zuber Antal, gr. Csokonics Endre; — felügyelő bizottság: Tisza László, Wahlmann Sándor, Helyi Ignác, Nagy György. — A kilencedik igazgatósági tagot forma hiba miatt ezúttal nem választották meg; a szavazó-laponon ugyanis P. Szathmáry Károly helyett gr. Szathmáry állott, mely ok miatt a beadott szavazatokat érvénytelennek nyilvánították. A kiegészítő választás határidejét az igazgatóság egyik közelebbi ülésén fogja megállapítani.

Az intézet terbe veti működéséről más alkalommal!

Egy mindennapi tünemény tudományos megfjtése.

Gyenge héjú gyümölcsnek, ha érettek vagy a megéréshez közel vannak, huzamosabb ideig tartó esnek kivéte, tudvalevőleg felrepednek és hosszabb időre való oltoesve alkalmazhatók válnak. Boussingault a tünemény okát a közelebbi időkben kísérletileg igyekezett kiffirászni.

Leggyakrabban felreped a cseresznye, szilva, kajszinbarack és a egyik-másik szőlőfajta. A héj felrepedése, Boussingault híltel érdemű véleménye szerint, a terofagat nagyobbodásának, ez pedig a sejtnek vízzel való túlságos megteleensége szükséges következménye. Hogy a héj csak oly helyeken reped fel, hol legkevésbé rugékonyság, az közelzofogható dolog. Csakhegy e helyeket semmi jel sem árulja el.

A megfjtendő kérdés tehát, ha a dologt szorosan veszzük, következőleg hangzott: Honnan származik a sejtnek vízzel való túlságos megteleése? Első pillanatra ugyan azt lehet gondolni, hogy esős időben a tápnedvvel egyidejűleg a növénybe jutó, kelletténél is több víz el nem párologhat. A tapasztalás mellett azonban a feltevés nem állhat meg egészen, mert éppen tapasztalásból tudjuk, hogy a legtöbb tápnedv a növény testébe akkor száll fel, midőn kedvező körülmények előmozdíthatják az elpárologást. Hales kísérletei alapján legalább bizonyos, hogy a nedváramlásnak egyik alapoka: a levelek felszínén folyamatosan levő elpárologás. Éjjeli és esős időben a nedváramlás tényleg megszűnik, minthogy a gyökerek elnyelő működése ekkor meg van akasztva. Alapoküüli tehát ama feltevés, mely szerint a víz bőségét a növénybe beszívárgott tápnedv okozná. Más figyelemre méltó okok meg arra látszanak mutatni, hogy az egyik-másik gyümölcsfajában a víz endosmosotikus (átszivárgási) folyamatok következtében gyűj össze.

Boussingault, az említett kérdést megfjtendő, következőképen járt el. Különméző gyümölcsfajtákból, nevezetesen cseresznyéből, szilvából, kőrtéből és szőlőből tészteszerint, nem is egyetlen suymennyiségeket mért le; mindegyik gyümölcsfaját külön külön edényben hosszabb ideig víz alá merítette; mikor azokon a re-

pedések mutatkozni kezdettek, óvatossá megtörülés után mindegyik gyümölcsreletelt súlyát másodízben is meghatározta. A gyümölcsök eredeti súlymennyiségéhez képest, kisebb vagy nagyobb súlynövekedést felt észre minden egyes esetben; egyszersmind meggyőződött arról, hogy mindegyik gyümölcsfelelő a környező vízbe csukor ment át. E két dologt kellő figyelemre méltatva azt mondja Boussingault:

Ezen kísérleteimből világosan kitűnik, hogy a csukortartalmu gyümölcsnek héjának megeredését hosszabb ideig tartó eső alkalmazási vízfelvétele okozta térépárat-nagyobbodás idezi el; kísérleteimből továbbá meg az is következik, hogy a gyümölcsfelében levő csukortartalom csökken, mert endosmosis útján a környező vízbe megy át.

Az eső befolyásának kitett levelek soha sem repednek fel, úgy mint például a gyümölcsök. Ez megingt nagyon természetes dolog, ha figyelemre veszzük, hogy a levelek sokkal nehezebben tapad a víz, mint a gyümölcsökre. De mindamellett tény az, hogy csukortartalmu levelekben, milyenek a káposzta, Agave americana, stb. levelei, a csukormennyiség apad, ha e növények hosszabb ideig víz alá tétetnek. És Boussingault ide vagyis kísérleteiből az látszik következik, hogy a levelekben endosmosotikus és dialytikus folyamatok egyidejűleg mennek végbe.

Ezek után még megvizsgálendő volt: vajjon hasonló magatartást tanúsít-e a gyökerek felbőre is, mint a gyümölcsök héja és a levelek felbőre, vagy sem; továbbá áthocsátják-e a növények földalatti szervei csukortartalmuknak egy részét a környező vízbe vagy sem, ha behódás útján víz vesznek fel? Egy 400 grammnyi kerekpárpával és egy 175 grammnyi csukorpárpával végrehajtott kísérlet nemleges eredményt nyújtott; csak ilyen nemleges eredményekre vezettek azok kísérletek is, melyek a buza, árpa, kukorica csirnövényeinek gyökereivel tétettek, jóllehet ezen gyökerek egytől-egyik jól kísérh, hol nagyobb mennyiségben tartalmaztak csukort. A csirnövények bőségeen fejlesztettek leveleket. E körülményekl fogva a gyökerek bizonyára gyorsabban vettek fel vizet, mint vesznek fel különben, minthogy a levelek általi elpárologás a vízfelvétele gyorsaságára befolyás nélkül nem maradtathat.

Boussingault magyarizataa szerint: „A sejtekben levő csukortartalmu anyagok háborítatlanul maradtak daczára annak, hogy a víz felfelé áramolt a növényben; szóval: endosmosis ezen esetben nem következett be. A gabnáfélék gyenge, átátszó gyökerei a hozzájuk tartozó gyökörstokkákkal együtt egészen véve csak olyan magviseletet tanúsítottak, mint a vastagabb felbőrel bíró kerek- és csukorpárpá; a víz a felbőren keresztül behatolt a sejtekbe, de a csukornak a sejtekből a vízbe való diffundálása meg nem indult.“ A Term. tud. közlönyből.

H I R E K.

— Az ifjuság által jövő hó 4-iken adamó jótékonycélu előadásra (a „Falu Rosszá-ja“) már az első próba szerűlän megteretett. A közleg közül: Hollefreund Izidora (Finun Rózi), Zsivánovits Katiza (Bátki Teresi) és Frankenberget Lajza (bakterné)

ereimben szinten magyar vér kering, Hunyady vitéz, de mi is az leszünk, és én közzetek jöttem, hogy győztek veletek.

— Tán halni velünk! — szó a vezér.

— Nem! győzni — viszonáz az ifju egy lapot nyujtva át a vezérnek — olvass e sorokat.

A vezér bus tekintete e sorok olvasásánál örömtől ragyogott.

— Tehát a király . . . . .

— Olvastad — szólt az ifju egy égő pillantást vetve Sirinnara — ti elég erősek vagytok még, hogy győzhessetek velem.

— Oh keresztény! mivel háláljuk meg ezt neked — kérte remegő hangon kelet szép leánya.

— Mivel háláljad meg? felelt halkan az ifju — szerelmeddel!

A lány megragad az ifju kezét — igen! szeret. . . — nem mondható ki egészen szeme könyve borult.

Az ifju arcán diadal mosolygott kevély örömmel.

A kétségbeesés és szomorúság öröme változott a török táborban, az előbb megcsigérgt férfiak dal énekeltek, mely meszsze hallatszott a esűdes éjben.

A vig danák alatt az örök egy beteg pöt vitték Sirinnához, ki azt a sátor félreűs agyába fektette, a sátorban Sirinna, a szökevény ifju, nevezük Radonk és több török beszélgettek, arról beszéltek, hogy holnapután csatába mennek és győztesen térnek vissza majd.

— És ha meghalok a győzelemben? sugá halkan Radó a leányk — ne legyen semmi mi végörámat megédesítse?

Schabedin leánya nem állhatott ellen az ifju csóndó hangjának és midőn senki se látta, hozzá hajolt és azt mondá neki: ha mind lenyugodtak balról a szélső sátor alatt várlak az öreg Karafánál.

A félreűs agyban a beteg asszony mélyen sóhajtott.

Radó megborzádt, ki van a sátorban? kérde Sirinnától.

— Egy beteg nő, kit ma félholtan találtak őreink és ide téttem pihenésre — viszonáz az.

És elkezdtek újra beszélgetni háborúról, győzelemről és szerelemről, midőn az ajkuk befáradtak a beszélgetésbe, lecsukodtak a szemek, ésd álmodtak aludtak, kőinek azt, miről a száj legörömbestebb beszélt!

III.

Másnap éjfel, midőn mind lenyugodtak, Radó a szélső táborban Karafánál várta a szép Sirinnát. Az éj sötét és a sátorban egyetlen fény és fény sem volt.

Radó mélyen elgondolkozott, egyszerre ruha sulogást hallott és a sötét sátorban nőnek árnyát pillantá meg.

— Te vagy az Sirinna? kérde halkán.

— Én vagyok felelt a nő.

Sirinna! a gyökér királyja ngyal vagy minek nevezzelek, jer ölemb, hadd szívjam ajkadról az élet balszámát, jer csevegjünk kissé, a nap mensokára felmosolyg és akkor én a barczba, győzelembbe megyek. . . szólt szerelme ittasan Radó, és midőn átakaró ölelni egy villám megvilágítá a nő arcát Radó sikoltva rogyott a földre.

— Ilon te itt? — nyögé halkán.

— Igen itt! meg vagy lepve ugy-e? midőn a magyar nő hűden kedvese után bolyg és utána jön a török táborba ezer veszzé-lyek közt, hogy megőljé s megmentse kedvesének becsületét, — melyet csak a halál menthet meg egyedül.

— Ilon! szólt Radó remegve, miért jöttél? mit kívánsz tőlem?

— Mit kívánok tőled? Azt a mit egy césábitott hölyk kivanhat hűten kedvesétől, midőn bemocsokál becsületét, azt mit egy magyar lány kíván honitársától, ki megfélekedze becsületéről saját hájaját árulja el.

Ujra villámzott és a villám fényénél ragyogóbbnak tűnt föl egy tör Ilon kezében.

Radó megborzádt, szólni kívánt, de nyelve megmőmült.

— Radó! hald végszavaimat, utolsót ez életben, folytató a

kisasszonyoktól), a férfiak közül pedig Goldstein Márk (Falu Rosz-sza), Kriszthaber A. (Gonosz bakter) és Weltmann Dező (csapos) uraktól várhatunk sikerült jöteket.

— **Meggyilkolt bíró.** A Kalocsához két órányira fekvő Dusnok faluban — mint az „E—s”-t értesítik — vasárnap éjjel a dugszagú Hódován Mihály községi bíróval reggel az utcán meggyilkolva találta. A rögtön megjejtett vizsgálat eredménytelen maradt, azonban egy gyanús egyén letartóztatott, aki előtte való napokon többet előtt mondta, hogy a bíró csak addig él, míg vele találkozik.

— **A kisbirtokosok országos földhitelintézete** vasárnap tartotta Festichek Pál gróf elnöklése alatt alakuló közgyűlését. Jegyzővé Végé Ignácot választották. Az elnök konstátálja, hogy 1341 igazoló jegy jelentetett be, 1868 szavazattal, s miután az 1.640,700 frtnyi alaptőke után a megfelelő összeg az intézet pénztárába lefizetett, a kisbirtokosok ország. földhitelintézete megalakultnak nyilvánítja. Az úles további lefolyása igen sima volt. Felösvastott a jelentés az intézet megalakulásának történetéről kezdettől egészen mostanáig. Azután elfogadták az alapszabályokat, s az elnök azon indítványát, hogy ő felsége küldöttség mecszessek, mely kifejeze köszönetét a király 10,000 frtnyi alapítványáról. Végül Festichek Pál gróf elnöklése alatt egy szavazatszerű bizottságot választottak, s ezzel az úles szétoszlott.

— **Hivatalos szemlétség.** A „lőbi. k. ung. Lotto-Direktion”, mely a magyar fővárosban m. kir. kegyeren hízott, Budapestről eljék merész volt a magyar néphez s a többi közt Szegedre is, ékes lehercfindi stílus köriratot küldeni, egy sorsjáték rendezése ügyében, melynek tiszta jövedelme „für Szegedin!” fordíttatik.

— **Egy elvesztett nóta.** O drý Lehel, jeles művészünk, nagy társaságban mulott a napokban Budán. Volt a társaságban egy lelkes fiatal ember, ki nem régen érkezett az Alföld valamelyik regényes pontjára, hol a szép nótaik teremnek. A fiatal ember megjegyezte magának e nóta legszébbjét s elhatározta, hogy még az éjjel bemutatja Odrynak, ki maga is dalköltő. — A mint a társaság elhagyta a mulatságot, fiatal emberünk Odry mellé került, azzal a szándékkal, hogy haza kísérje a művészt és menetközben eldobja neki a nóta. Az alagutchoz közel rögyött. Magas C-t. vág. E pillanatban konstábiér nót el és a fiatal emberre keményen ráördöl, hogy ne hóbortris a budaiak nyugalmát. Feltárat fiatal emberünk egyelőre megmúnl. Átmenek az alaguton. A felbe hagyott dal újra kezdődik a lánchíd közelében. Két-három hang és újra egy konstábiér jelen meg. „Csitt mert bekísérem az urat!” Itt dal fele szakít, fiatal ember megmúnl. — Átmenek a lánchídra. A fűrés-utczán újabb kísérlet a fiatal ember részéről. Rákezdí. Konstábiér jön fenyegető mozdulattal. „Ha az ur nem fogja be a száját, rögtön belövedom a kapitányságra!” Megmúnlás. Átmenek a váci-utra. Fátal ember körülfeje. Egy lélek nincs sehol. Most rajta. Megkezdí a nóta. Alig van az elején mindentől konstábiér veszik körül. „Itt nem szabad nótaízní hallja az ur! Ha még egyet mukkan, bekísérjék!” Es ez így tartott még kétszer. E két alatt Odry lakására ért, a nélkül, hogy a főlajánlott nótaból vala-

nó. — „Mim voltál nekem azt tudod, mit érzek irántad jelenben, gondolhatod, midőn egy magyar hölgy ezer veszelék kozt fut hűlen kedvese után, hogy őt az örvényből kiragadjá. De te megszoktál előlem s midőn megfélekedze a hazafní kötelességről, a hazát mint hitvány portékát adtad el az ellenségnek, becselen érzelmel kielégítéséért meg akarom számodra tartani becsületet, melyre csak egyetlen egy ut van, nyomorult életed megváltásán.”

— **Irgalom!** irgalm! nyögé az ifjú — Ilon lábáihoz csúsza — kegyelem Ilon! te meg nem öltetted azt, kik romlatlan kebled lángjával szeretted. Ne őlj meg Ilon, én ismét visszatérek hazamba és hozzád hól, igen hól leszek.

— **Hasztalan esengsz** — szól a hölgy, „nincs irgalom”, ki hazáját árulta el, annak becsületé nincs, nem is lehet, én szeretlek, most is szeretlek, de nem boldogabb-e a nő, ki tudja, hogy az, kit szeretted tiszta névvel és színytelenül hunyt el, mint tudni, hogy él gazdagon és bűségben, de beszevezetted becselen névvel.

E pillanatban ruha szuhogást hallott és Radó a megmentett reményével kiáltá föl: Sirinna mens meg! de azon pillanatban döfést kapott mellébe, mely megváltá becsületét életével, a tör meg volt mérgező.

Az oda ért Sirinna sikoltva hanyatlott a holt tetemre.
A sikolyra össze futott törökök körülvekvé a szerencsétlent.
— Ki tetted ezt? — Miert? kérdé a nagyvezér.
— Én tettem, — szól a hölgy.
A beteg asszony! szól több török.
— Igen! szól a beteg asszony, „miért?!” megmondom: kedvese valék és ő lányod csábította el, magyar nő vagyok és ő hazámat árulta el.
A nagyvezér intett, egy dörönlés és Ilon holtan rogyott össze.

Másnap a magyar sereg királyt vesztve veretett meg.

Bokrosi.

mit hallott volna. A fiatal ember bánatában másnap reggel elutazott. — Megtörtént.

— **Phylloxera vastatrix a muzeumban.** Hermann Ottó természetbúvár, ki közelbe a phylloxera, szőlő pusztító rovar tanulmányozása végett Páncsován, Fehértéplomban és Verseczen járt s ott e rovar kártételeiről előfólasásokat tartott, a napokban Budapestre utazott, magával hozván egy csomót é férgékből, melyek most a muzeumban megsejmlélhetők. Hermann októberben a természetudományról írsálat körében e tárgyban tett tapasztalatairól nagyérdékű előadást fog tartani.

— **Katonás sírhírt.** A „Nagyvárád” Boszniaiból levelet kapott, melyben tudósítják, hogy Szerajevo közelében nemrég egy utas a mezőn halt meg. A hídge sötét éte s egy megölt, hogy meg is halt. A szerencsétlen embert — kilétét nem említik — elemezték s egy katoná egy deszkadarabot tévén írta fel a sírhalmhoz, arra e négy sőt ír á:

Meghalt.
Meghült.
Meghalt.
a mezőn.

— **A minden oroszok cárja birodalmának hóhérrja.** Frolinnak hívják a nagy embert, ki nem mondhatja, hogy kenyérfogyással találkozik, mert az egész birodalomban ő a kizárólagos ura és hatalmasa a „törvényes halál”-nak. Nincs kölőggja és arról sem panaszkodhatik, hogy pang „az útel.” Csak győzze, van neki dolga elje. Így legközelebb azért kelle elhagynia lakását: a moskvai börtön-citadellát, hogy Odessában Lukianov, Szentpétervárt Solovieff, Kiewben Vilcsanszkit, Gorskít és Fedoroffot, majd ismét Odessában Davidenko, Lizogb és Csubaroff nihilistákat, s legújában Nikolajevben Logovceukot és Wittenberget felakassza. El is végezte a munkáját sajátkezűleg.

— **A keresztény vallás felekezetei.** Talán nincs vallás, mely több felekezetre leane oszolva, mint a keresztény. A chinai, perza, ind, zsidó vallásról tudjuk, hogy csak kevés vagy semmi felekezeti nincs; azonban a keresztény felekezetnek száma végtelen. A történet tanit bennünket, hogy már az első században, még az apostolok idejében, következó felekezetekre szakadt a keresztényiség: 1. Gnostikusok, 2. Simonianusok, 3. Nicolaiták, 4. Korinthusok. (Krisztus utáni II. században keletkeztek.) 5. Braziliánusok 6. Karpokratianusok, 7. Valentinianusok, 8. Nazarénusok, 9. Ophisták, 10. Patropassianusok, 11. Mordanisták, 12. Lethithok, 13. Quartodecimanusok, 14. Cardoniusok, 15. Marichusok, 16. Alogusok, 17. Enkratitok, 18. Artotyritok A III. században hozzájuk jöttek: 19. Monarchisták, 20. Samosatencok, 21. Arabiusok, 22. Iheraitok, 23. Nontianok, 24. Sabelianusok, 25. Novatianusok, 26. Origenusok, 27. Chliastok, 28. Agrariusok, A IV. századtól a IX. századig a következó felekezetek támadtak: 29. Arianusok, 30. Eunomianusok, 31. Actianusok, 32. Anemúsok, 33. Acacianusok, 34. Semarianusok, 35. Apollinaristák, 36. Phtianusok, 37. Makedonianusok, 38. Adoptianusok, 39. Nestorianok, 40. Entychanok, 41. Mouposhitok, 42. Jakabíták, 43. Thepasiták, 44. Agnoctok, 45. Monothelotak, 46. Aphthariodotektusok, 47. Tritheíták, 48. Seleucianok, 49. Anthropomorphiták, 50. Bonosianusok stb. stb. Az olvasó egyelőre meg fog elegendő enen 60 felekezettel, mely még nem is ér a nagy egyházi szakadásig, mely 1053-ban volt, és a római és görög katolikus egyházakat alakítá. Az összes keresztény felekezetek névsora legalább 300 nevét tartalmazna.

— **Nihilista adoma.** Bizonyosan sokan emlékeznek még Juchanzevra, a pétérvári hitelintézet hírhedt főpöntnőrára, ki a mult évben több millió rubel elszikkasztása miatt az esküdtek elé került, kik több évi börtönbüntetésre ítélték. Az említett affára annak idején nagy feltűnést keltett mindenfelé, s különösen Oroszországban, és a por dacára is megfellejtetlen talány maradt a világ előtt, hogy hághatott Juchanzev aránylag olyan rövid idő alatt az általa elszikkasztott óriási összeg nyakára. Ennélfogva azt gyanították, hogy a legnagyobb részét elrejtette a büntetés leülése utánra. — Ezt s az ehöz hasonló gyanúsításokat most megcáfólja a „Forradalmi Krónika” című nihilista lap. — Azt állítja, hogy Juchanzev semmit sem mentett meg az elcsent összegből, de nem maga pazarolta el, hanem voltak, a kik ebben segítettek neki. Azt is megmondja, kik voltak azok. Elbeszéli, hogy a sikasztónál sok levelet találtak az orosz nagyhercegtől a következó megindított tartalommal: „Kedves barátom! Tudod, milyen unalmas, ha az embernek pénz nélkül otthon kell ülnie. Légy tehát oly szives, és hozz magaddal estére valami csekélyiséget.” Az említett nagyhercegek, jezzik meg a lap, mintegy megmenteni akarván őket, a legjobb akarattal sem sejhitték másképen magukon, mert a szentpétérvári úrszörök már semmiképen nem akarták eskomptörvényi váltóikat.

— **Gambettáról.** Az angol „World,” melynek ugy látszik érdekes titkos rendőrsége van, Gambetta gyakori utazásairól igen élőkés lelepezéseket hoz. A többek közt azt mondja: Gambetta, mielőtt valahová ak ar utazni, legelőbb is mindenütt tudatja, hogy falusi kékjalkába, Ville d'Avrayba megy. Itt azután minden-

